

Коледж приватного вищого навчального закладу
«Кіровоградський інститут державного та муніципального управління
Класичного приватного університету»

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи правознавства

підготовки молодшого спеціаліста

галузь знань **23 «Соціальна робота»**

спеціальність **231 «Соціальна робота»**

(Шифр ГСЕ 5)

Кіровоград – 2016 рік

Програма навчальної дисципліни «Основи правознавства» для студентів за спеціальністю «Соціальна робота»

Розробник: викладач циклової комісії з правознавства Зеленко І.П.

Обговорено та рекомендовано до Науково-методичною комісією ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

Протокол від 08 вересня 2016 року № 1

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи правознавства» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки молодших спеціалістів 23 «Соціальна робота», спеціальності 231 «Соціальна робота».

Предметом вивчення навчальної дисципліни виступає право та держава як відкриті системи, що базуються на невід'ємності суспільства від держави, законів від повсякденного життя. Курс спрямований на розвиток правової і громадянської компетентності, відповідних ціннісних орієнтирів, умінь, навичок.

Міждисциплінарні зв'язки: основи філософських знань, історія України.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – формування розуміння права як відкритої системи, що базується на невід'ємності суспільства від держави, законів від повсякденного життя. Право представлене в курсі елементом цілісного світу, що складається з понять, переживань і практичних дій. Курс спрямований на розвиток правової і громадянської компетентності, відповідних ціннісних орієнтирів, умінь, навичок.

Завдання курсу, що забезпечують реалізацію мети, передбачають створення умов для:

- засвоєння знань про державу і право, розуміння та усвідомлення їх в певній системі;
- усвідомлення тісного зв'язку між правовими знаннями і суспільними відносинами, розуміння системи загальнолюдських принципів і цінностей, відображених у Конституції та законах України, правової системи в цілому;
- виховання у дусі прав людини, поваги до людської гідності, розуміння зв'язку між правами і обов'язками людини і громадянина;
- розвиток розуміння цінності власної особистості і цінності інших людей, впевненості у собі, своїх вчинках та взаємовідносинах з іншими, терпимості й толерантності щодо інших, власного почуття свободи, рівності, справедливості.

Курс сприятиме розвиткові в студентів умінь та навичок:

Знати:

- вільно оперувати в усній та письмовій мові основними поняттями у сфері правової науки;
- засвоїти способи самостійного отримання та обробки різнобічної правової інформації з різних джерел;
- орієнтуватись у системі законодавства.

Вміти:

- використовувати нормативно-правові акти;
- визначати суть та пояснювати зміст юридичного документу та шляхи його застосування;

- використовувати знання з правознавства при аналізі та правовому розв'язанні конкретних ситуацій;

- на матеріалі курсу – міркувати, аналізувати, порівнювати, узагальнювати, спостерігати, критично мислити, аргументувати думку, визначати та обирати альтернативне рішення і підходи, спілкуватись в малих та великих групах;

- захищати свої права та права інших, спираючись на правові знання;

- активно та свідомо приймати участь у суспільно-політичному житті країни, впливати на державну політику.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 54 годин 1,5 кредити ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Виникнення держави і права

Порівняльна характеристика понять “країна”, “суспільство”, “державна”.

Поняття і види суспільних відносин та особливості їх впорядкування у додержавний період.

Теорії виникнення держави. Зміни в організації суспільних відносин з появою держави.

Історичні типи держави і права: поняття і загальна характеристика.

Тема 2. Загальна характеристика держави та державної влади

Поняття і ознаки держави. Функції держави: поняття і види.

Органи держави: поняття, ознаки, види.

Поняття і види влади. Особливості державної влади. Органи державної влади. Загальна характеристика органів законодавчої, виконавчої та судової влади.

Тема 3. Форма держави

Форма державного правління. Монархія та її види (абсолютна, деспотична, теократична, парламентська, дуалістична). Республіка та її види (президентська, парламентська, змішана).

Форма державного (територіального) устрою. Унітарна держава. Автономія. Складна держава. Федерація та її види (договірна та конституційна; національна, територіальна та комплексна; симетрична та асиметрична).. Імперія (метрополія, колонія). Конфедерація.

Форма державно-політичного режиму. Демократичний політичний режим (радикальний, ліберальний, консервативний). Недемократичний політичний режим (авторитаризм, тоталітаризм, деспотія, тиранія, фашизм, расизм, теократія, охлократія). Перехідні режими.

Тема 4. Поняття і загальна характеристика права

Соціальні норми: поняття, види. Поняття і ознаки права. Право і мораль.

Функції права.

Джерела та форми права: поняття і види. Правові акти.

Принцип верховенства законів.

Систематизація правових актів: поняття і види.

Тема 5. Поняття і структура системи права

Поняття системи права. Галузі права, правові інститути.

Правові норми: ознаки, структура. Співвідношення правових норм зі статтями правових актів.

Система права і система законодавства.

Види правових систем. Поняття міжнародного права.

Тема 6. Правовідносини

Поняття і види правовідносин. Склад правовідносин.

Суб'єкти права та правовідносин. Правосуб'єктність осіб. Особливості правосуб'єктності фізичних і юридичних осіб.

Об'єкти правовідносин.

Зміст правовідносин.

Підстави виникнення, зміни і припинення правовідносин.

Тема 7. Правопорядок і правопорушення

Поняття суспільного порядку та дисципліни, способи їх забезпечення.

Правопорядок як складова суспільного порядку. Поняття і гарантії законності.

Поняття правосвідомості. Поняття правопорушення та його склад.

Види правопорушень.

Тема 8. Юридична відповідальність

Поняття та види відповідальності. Поняття, ознаки і підстави юридичної відповідальності; обставини, що її виключають.

Види юридичної відповідальності: поняття, загальна характеристика.

3. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Акт проголошення незалежності України : Постанова Верховної Ради Української РСР від 24 серп. 1991 р. // Відомості Верховної Ради української РСР. – 1991. – № 38. – Ст. 502.
2. Декларація про державний суверенітет України : Декларація Верховної Ради Української РСР від 16 липня 1990 р. // Відомості Верховної Ради української РСР. – 1990. – № 31. – Ст. 429.
3. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

Базова література

1. Гавриш С. Підручник для 10 класу загальноосвітніх навчальних закладів. / Гавриш С. Сутковий В., Філіпенко Т. – К.: «Генеза», 2010. – 221 с.
2. Наровлянський О. Д. Правознавство: Підручн. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. (рівень стандарту, академічний рівень). / О. Д. Наровлянський. – К. : Грамота, 2010. – 232 с.
3. Опришко В. Ф. Правознавство: Підручник / В. Ф. Опришко, Ф. П. Шульженко, С. І. Шимон та ін. – К.: КНЕУ, 2003. – 767 с. — забезпечити права й можливості кожного на користь суспільству.

Додаткова література

1. Горун О. В. Теорія держави і права : навч. посіб. / О. В. Горун, Н. В. Камінська, О. В. Фатхутдінова. – К. : КНТ, 2011. – 216 с.
2. Гусарев С. Д. Теорія права і держави : навч. посіб. / Гусарев С. Д., Олійник А. Ю., Слюсаренко О. Л. – К. : Правова єдність, 2008. – 270 с.
3. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, правові конструкції та наукові концепції) : навч. посіб. / [О. Л. Копиленко, О. В. Зайчук, А. П. Заєць та ін.]. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 400 с.
4. Загальна теорія держави і права / [за ред. В. В. Копейчикова]. – К. : Юрінком Інтер, 1998. – 320 с.
5. Загальна теорія держави і права [Текст]: підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів / [М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін.]; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М. В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О.В. Петришина. – Х. : Право, 2009. – 584 с.
6. Загальна теорія держави і права: навч. посіб. / Р. А. Калюжний, С. М. Тимченко, Н. М. Пархоменко, С. М. Легуша. – К. : Паливода А. В., 2007. – 296 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання залік.

5. Засоби діагностики успішності навчання

Поточний контроль – оцінювання за результатами практичних занять.

Контроль самостійної роботи – захист індивідуальних науково-дослідницьких завдань.

Підсумковий контроль – залік.

Сума балів за всі види навчальної роботи	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	Для заліку
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
67-74	D	Задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни